

КОМП'ЮТЕРНИЙ АНАЛІЗ ЗМІСТУ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

Мазниченко Наталя Іванівна

старший викладач,
кафедра криміналістики,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: maznichenko_nata@ukr.net
ORCID: 0000-0002-2295-2622

Технічний прогрес, закріплення в побутовому спілкуванні нових засобів зв'язку (стільникових телефонів, комп'ютерних мереж, інтернет-технологій і так далі) зумовили істотні зміни самого характеру комунікації, здійснюваної за допомогою технічних засобів, що дозволяють передавати і приймати повідомлення на найвіддаленіших відстанях, зберігати і обробляти текстову інформацію за допомогою комп'ютерних засобів [1]. Специфічною рисою сучасності можна назвати збільшення частки електронного документообігу в порівнянні з класичним паперовим. Однак необхідно зауважити, що зростання швидкості і ємкості каналів зв'язку, доступність і мобільність технічних засобів комунікації, розширення аудиторії в публічному спілкуванні за рахунок залучення електронних засобів масової інформації, відносна легкість фіксації на матеріальному носії відомостей, що стосуються особистого і приватного життя громадян, усних виступів, заяв, дискусій і інших текстів, що містять конфіденційну інформацію, комерційну або службову таємницю, простота електронного сканування і переведення в електронну форму будь-яких письмових текстів і документів на паперовому носіїві – все це становить об'єктивну загрозу для інформаційної і лінгвістичної безпеки електронного документообігу. У зв'язку з цим стає актуальним проведення аналізу текстів документів в електронній формі.

Великі об'єми досліджуваних матеріалів майже унеможливають їх якісний «ручний» аналіз, істотно збільшують час, необхідний для проведення досліджень. Стало очевидним, що змістовний аналіз текстів документів в електронній формі неможливий без використання сучасної обчислювальної техніки. Виходом з ситуації, що склалася, є застосування автоматизованих систем аналізу текстів (потрібною мовою), які дозволять при проведенні досліджень текстів електронних документів значно підвищити якість отримуваних результатів, а також істотно скоротити строки проведення досліджень.

У нашій країні кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Однак здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку із метою запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту репутації або прав інших людей, запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету тощо. Поширення електронних видань в мережі Інтернет є однією з причин різкого збільшення порушень прав власників (і йдеться про авторські права), що пов'язано з появою безлічі приватних видавництв, засобів масової інформації та ін. У цих умовах знання форм, засобів і способів виявлення плагіату або незаконного привласнення авторства, неправомірного запозичення усього твору або його частини стає дуже актуальним.

Із часу появи комп'ютера дослідники письмового тексту активно стали вивчати його можливості для автоматизованого підрахунку різних чинників (лінгвістичних категорій), які вже після цього могли бути піддані аналізу і змістовній інтерпретації. Сучасний рівень обчислювальної техніки дозволяє успішно вирішувати такі завдання. Нині розроблені комп'ютерні програми, які дозволяють автоматизувати процес змістовного аналізу текстів електронних документів [2].

Проте ніяка програмна обробка тексту не може замінити собою аналізу,

який здатна проводити людина, особливо експерт в тій або іншій сфері. Однак відповідне програмне забезпечення дозволяє фахівцеві зробити висновок про тенденції, витративши на проведення дослідження меншу кількість часу. Крім того, ці програми дозволяють випробувати гіпотези на більшому об'ємі матеріалу і з великою часткою упевненості в об'єктивності отриманих даних.

Список використаної літератури

1. Дронов О. Г. Інформаційні потоки в глобальних комп'ютерних мережах / О. Г. Дронов, Д. В. Ланде, В. Г. Путятин. – Київ : Наук. думка, 2009. – 295 с.
2. Ландэ Д. Глубинный анализ текстов. Технология эффективного анализа текстовых данных / Дмитрий Ландэ // СНІР Ukraine. – 2003. – № 10. – Електрон. аналог: режим доступа: <http://www.visti.net/~dwl/art/dz/> (дата обращения: 15.05.2016).